

Legal Alert

nejen z oblasti pracovního práva

17. března 2022

Weinhold Legal

„Lex Ukrajina“

Dne 17. března 2022 schválil Senát a podepsal prezident balíček tří vládních návrhů zákonů v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace a přílivem vysídlených osob z Ukrajiny, které se souhrnně v médiích označují jako „**Lex Ukrajina**“. „Lex Ukrajina“ stanoví podmínky pro udělení dočasné ochrany cizincům (zejména občanům Ukrajiny). Dále potvrzuje právo těchto osob na volný vstup na český trh práce a zajišťuje určitá práva v oblasti sociálního zabezpečení, školství a zdravotních služeb. Účinnost všech zákonů balíčku „Lex Ukrajina“ je plánována na **den jejich vyhlášení ve Sbírce zákonů** a mají pozbýt účinnosti dne 31. března 2023, kromě výjimky ze znalosti českého jazyka pro pedagogické pracovníky, která skončí už 31. srpna 2022.

Lex Ukrajina se vztahuje na cizince, kterému:

- ▶ byla v České republice poskytnuta tzv. dočasná ochrana v návaznosti na rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se zavádí dočasná ochrana vysídlených osob z Ukrajiny;
- ▶ bylo přede dnem nabytí účinnosti zákona uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu v souvislosti s konfliktem na Ukrajině – tj. speciální dlouhodobé vízum strpění, které je vydáváno od 24. února 2022 (dále jen „**vízum za účelem strpění**“). Cizinci s vízem za účelem strpění se budou považovat za cizince, kterým byla udělena dočasná ochrana.

Oprávnění k pobytu na území ČR za účelem dočasné ochrany a zdravotní pojištění

Dočasná ochrana bude udělena Ministerstvem vnitra nebo Policií ČR následujícím osobám:

- ▶ ukrajinským státním příslušníkům pobývajícím na Ukrajině před 24. únorem 2022 a jejich rodinným příslušníkům,
- ▶ osobám bez státní příslušnosti a státním příslušníkům třetích zemí jiných než Ukrajiny, kterým byla před 24. únorem 2022 poskytnuta mezinárodní ochrana nebo odpovídající vnitrostátní ochrana na Ukrajině a jejich rodinným příslušníkům,
- ▶ které prokáží, že byly **ke dni 24. února 2022** držiteli platného povolení k trvalému pobytu na území Ukrajiny a jejich vycestování do státu, jehož je státním občanem, nebo části jeho území, anebo v případě osoby bez státního občanství do státu nebo části jeho území jeho posledního trvalého bydliště před vstupem na území Ukrajiny, není možné z důvodu hrozby skutečného nebezpečí.

Dočasnou ochranu **nelze udělit**, pokud není splněna jedna z výše udělených podmínek nebo pokud by o ni požádal cizinec, který o dočasnou ochranu požádal v jiném členském státě EU nebo kterému byla udělena dočasná ochrana v jiném členském státě EU.

Pro účely zákona o pobytu cizinců na území ČR se osoba s udělenou dočasnou ochranou podle tohoto zákona považuje za držitele víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území České republiky.

Udělení dočasné ochrany se vyznačuje cizinci vízovým štítkem do cestovního dokladu. Nelze-li tak učinit, lze dočasně učinit záznam o udělení dočasné ochrany do cestovního dokladu nebo mimo něj.

Zdravotní pojištění

Oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany umožní těmto cizincům čerpat zdravotní služby na území ČR, neboť

Legal Alert

nejen z oblasti pracovního práva

17. března 2022

Weinhold Legal

se stanou pojištěnci podle zákona o veřejném zdravotním pojištění. Zdravotní služba poskytnutá na území ČR jim bude uhrazena jako účastníkům českého veřejného pojištění i v případě, že tato služba byla poskytnuta v období 30 dnů přede dnem udělení dočasné ochrany. Obdobně to platí i pro osoby, kterým byla u nás poskytnuta zdravotní služba od 24. února 2022 a kterým bylo vydáno vízum za účelem strpění. Pojistné za tyto skupiny cizinců bude hradit stát, pokud nebudou mít tyto osoby příjmy ze zaměstnání nebo z podnikání.

Volný vstup na pracovní trh

Pro účely zákona o zaměstnanosti se cizinec, kterému byla v České republice poskytnuta dočasná ochrana (nebo zde získal vízum za účelem strpění), považuje za cizince s trvalým pobytem. To ve výsledku znamená, že pro tyto cizince nebude vyžadováno získání povolení k zaměstnání, modrá karta nebo zaměstnanecká karta, které by jinak cizinci ke vstupu na pracovní trh potřebovali. Pracovní místo, na které budou přijímáni cizinci s dočasnou ochranou, nebude nutné ohlašovat na Úřad práce ČR jako volné pracovní místo.

Zaměstnavatelům však zůstane povinnost informovat příslušnou krajskou pobočku Úřadu práce ČR o nástupu těchto cizinců do zaměstnání a vést jejich evidenci v rozsahu předepsaném zákonem o zaměstnanosti. Zaměstnavatelům lze doporučit, aby se zaměstnanci sjednávali pracovní poměr na dobu určitou na dobu „dočasné ochrany“ či platnosti víza za účelem strpění a dohodli se na informační povinnosti zaměstnanců – cizinců ve vztahu k jejich pobytovému statusu.

Tito cizinci se také budou moci nechat registrovat u Úřadu práce ČR jako zájemci či uchazeči o zaměstnání, účastnit se rekvalifikace nebo vykonávat samostatně výdělečnou činnost, jak plyne i ze zákona o dočasné ochraně cizinců.

Humanitární dávka a příspěvek pro solidární domácnosti

Cizinci s dočasnou ochranou mají nárok na **humanitární dávku ve výši 5.000 Kč** v měsíci, kdy jim byla udělena dočasná ochrana. Pokud to z příjmových, sociálních a majetkových poměrů cizince vyplývá, je možné tuto dávku poskytnout opakovaně, a to po dobu pěti kalendářních měsíců bezprostředně následujících po kalendářním měsíci, v němž mu byla udělena dočasná ochrana. Tyto dávky bude vyplácet Úřad práce ČR.

Zavádí se také **příspěvek pro solidární domácnost**, který může získat fyzická osoba, která **bezplatně** poskytla ubytování cizinci s dočasnou ochranou. Podmínkou je, že se nejedná o ubytování v ubytovacím zařízení a ubytování bylo poskytnuto nepřetržitě po dobu, jejíž minimální délku stanoví vláda nařízením. Žadatel bude muset v žádosti doložit následující informace

- ▶ identifikaci žadatele,
- ▶ adresu nemovitosti, v níž je poskytováno ubytování, a právní titul, na jehož základě žadatel nemovitost užívá,
- ▶ identifikaci ubytovaných osob, údaje o době poskytování ubytování, a dále čestné prohlášení žadatele, že
- ▶ ubytování bylo poskytnuto **bezplatně**,
- ▶ ubytované osobě je zajištěn dostatečný prostor pro odpočinek, pro přípravu stravy, prostor pro osobní hygienu a záchod a musí být zajištěn přístup k pitné vodě.

Výše tohoto příspěvku bude stanovena vládním nařízením, které by také mělo stanovit maximální počet ubytovaných v jedné domácnosti. Očekává se, že příspěvek by mohl činit 3.000,- Kč na uprchlíka a měsíc, maximálně však 9.000,- Kč na domácnost, jak vyplývá z [tiskové zprávy MPSV](#).

Legal Alert

nejen z oblasti pracovního práva

17. března 2022

Weinhold Legal

Dětské skupiny

Upravuje se také péče o dítě v dětské skupině. Poskytovatel služby péče o dítě v dětské skupině může poskytovat tuto službu též rodiči dítěte, které je cizincem s dočasnou ochranou, a to i pokud není zaměstnavatelem rodiče tohoto dítěte. Navíc bude možné žádat i o příspěvek na provoz dětské skupiny ze státního rozpočtu, i když osoba pečující o dítě nepracuje, nestuduje nebo nepodniká.

Nově se cizincům s dočasnou ochranou umožňuje, aby vykonávali činnost, jíž se uskutečňuje výchova dítěte v dětské skupině. Tento cizinec musí splnit následující podmínky:

- ▶ je zletilou a svéprávnou osobou,
- ▶ má pedagogické, sociální nebo zdravotní vzdělání anebo má střední vzdělání s maturitní zkouškou, získal-li praxi v oblasti péče o dítě ve věku od 6 měsíců do zahájení povinné školní docházky v délce minimálně 5 let, je-li bezúhonnou osobou (osoba, která nebyla pravomocně odsouzena pro úmyslný trestný čin nebo pro trestný čin spáchaný z nedbalosti v souvislosti s vykonáváním činnosti péče o dítě nebo činností s ní srovnatelných),
- ▶ činnost bude vykonává jen v přítomnosti pečující osoby splňující požadavky zákona o dětské skupině.

Po dobu prvních 6 měsíců se budou tyto skutečnosti dokládat čestným prohlášením.

Informace uvedené v tomto bulletinu jsou prezentovány na základě našeho nejlepšího přesvědčení a poznatků získaných v době, kdy byl tento text dán do tisku. Nicméně konkrétní informace vztahující se k tématům uvedeným v tomto bulletinu by měly být konzultovány dříve, než na jejich základě bude učiněno jakékoliv rozhodnutí. Informace uvedené v tomto bulletinu současně nelze chápat jako vyčerpávající popis relevantní problematiky a veškerých možných konsekvencí, a nemělo by na ně být plně spoléháno v jakýchkoliv rozhodovacích procesech ani by neměly být považovány za náhradu specifické právní rady, které by byla relevantní pro konkrétní okolnosti. Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář ani kterýkoliv právník uvedený jako autor těchto informací neodpovídají za jakoukoliv újmu, která by mohla vzniknout ze spoléhání se na zde uveřejněné informace. Dále si dovoluujeme poznamenat, že na některé záležitosti v tomto bulletinu uváděné mohou existovat různé právní názory z důvodu nejednoznačnosti příslušných ustanovení, a v budoucnu může převážít jiný než námi uváděný výklad.

Za účelem získání dalších informací kontaktujte, prosím, partnera / manažera, s nímž jste obvykle ve spojení.

Anna Bartůňková
Vedoucí advokát

Anna.Bartunkova@weinholdlegal.com

Eva Procházková
Advokát

Eva.Prochazkova@weinholdlegal.com

Daša Aradská
Advokát

Dasa.Aradska@weinholdlegal.com